

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Investidura com a Doctor "Honoris
Causa" per la Universitat de València a
Kurt Wüthrich

Discurs del Sr. Rector Francisco Tomás Vert

València, 14 juny de 2004

Magnífic i Excel·lentíssim Senyor Rector de la Universitat “Cardenal Herrera”-
CEU,

Il·lustríssim Senyor Director General d’Ensenyaments Universitaris i Investigació,
Excel·lentíssima Senyora Vice Rectora d’Investigació i Tercer Cicle,

Il·lustríssima Senyora Secretària General,

Doctors James Casey i Kurt Wüthrich,

Autoritats,

Doctors,

Membres de la Comunitat Universitària,

Senyores i Senyors, amigues i amics

Fa uns moments hem investit com doctors “honoris causa” a dos eminents investigadors els professors James Casey i Kurt Wüthrich, personalitats eminents en els seus camps de coneixement, la Història Moderna pel que fa al doctor Casey, i eixe camp de límits imprecisos que s’estén entre la Química, la Física i la Biologia i que aborda l’estudi de les estructures de les molècules bàsiques de la vida en el cas del doctor Kurt Wüthrich.

Els professors Manuel Ardit i Bernardo Celda, han expressat en les seues *laudatio* els aspectes mes rellevants de la vida científica i acadèmica dels nous

doctors, em permetreu però que incideixca en certa mesura sobre alguns dels aspectes mes rellevants de la seua trajectòria.

L'aportació historiogràfica del doctor Casey es concreta en la seua obra de investigació en el camp de la Història Social i en concret en el de la Història de la Família (*The History of the Family*, Basil Blackwell, Oxford-Nueva York, 1989). Les seues obres en aquest àmbit no s'han limitat a oferir a l'especialista un treball acadèmic; ha buscat arribar a un públic ampli, interessat a comprendre el món en què viu des de la comparació amb “el món que hem perdut”, en l'expressió encunyada per Peter Laslett.. Ha sabut combinar encertadament l'alta investigació i la reflexió teòrica.

El doctor Casey s'ha enfrontat en les seues investigacions al problema de la complexitat del funcionament de les societats, en especial a l'articulació entre la vida econòmica i l'organització política. Però al costat de l'anàlisi de l'evolució en el llarg termini dels grans fenòmens històrics, s'ha interessat també per explicar “algunes de les esperances i temors” de cada generació. En definitiva, un dels temes que li han preocupat constantment és el de la relació de l'individu amb la societat, des del món feudal fins al sorgiment d'una nova societat on el mèrit personal —la *virtú* dels renaixentistes— s'imposa a la força de la sang, dels privilegis heretats.

Com a deixeble avantatjat del Prof. Elliott, James Casey segueix els passos

del seu mestre en l'art de la història comparada, en el gust per la claredat expositiva i la cura de l'estil. Coneixedor de les recents tendències historiogràfiques, i de les d'altres ciències socials com l'antropologia, no ha caigut en les temptacions de la moda i es manté sempre en un equilibrat punt mitjà.

Em referiré ara als seus treballs sobre el Regne de València. El doctor Casey es va enfrontar a la història valenciana del s. XVII per indicació del seu mestre John Elliott. En un moment que es caracteritza en tot Europa, i en especial en la monarquia hispànica, per l'esclat de múltiples manifestacions de violència social i de protesta política (com la Revolució portuguesa, la Revolta Catalana o les insurreccions a Nàpols i Sicília) li va interessar plantejar-se les causes de l'estabilitat, o de la passivitat del Regne de València. La seua tesi sobre *El Regne de València en el segle XVII* (original anglès en Cambridge University Press, 1979) ha servit de punt de referència per als historiadors interessats en el nostre passat, no sols d'aquell “segle de ferro”, sinó de la transformació de la realitat del País Valencià des del feudalisme a la modernitat.

La complexitat de la realitat viscuda per homes i dones del sis-cents és disseccionada i explicada pel professor Casey amb apassionament però amb precisió. La tranquil·litat o la submissió del Regne durant el s. XVII s'explicaria per l'excessiva fragmentació d'una societat en què cada grup mira pel seu interessos concrets i no més enllà.

D'altra banda, James Casey ha sigut —és diria jo— una figura habitual en la nostra Universitat; de forma gairebé silenciosa ha estat present en multitud d'activitats acadèmics, des de la seua presència en algunes de les fites capdavanters de la renovació historiogràfica de l'horitzó de 1970 (III Congrés d'Història de la Medicina de 1969; I Congrés d'Història del País Valencià de 1971). Al llarg dels decennis transcorreguts des d'aleshores ha mantingut la seua relació amb diverses generacions d'estudiosos valencians, sempre disposat a aportar el seu profund coneixement, des de la seua personal senzillesa. Però ha sigut, en especial, des de la seua Universitat d'East Anglia, i amb la contribució de la fundació Cañada Blanch, quan la seua vinculació amb la Universitat de València s'ha manifestat de forma més eficaç en els últims anys a través de l'organització d'activitats conjuntes amb diversos grups d'investigadors valencians.

Destacaria, en especial, la seua tasca de donar a conèixer la nostra història en el difícil àmbit anglosaxó; l'atenció que la Història Moderna del País Valencià rep en les grans síntesis històriques publicades per les prestigioses Premses Universitàries d'Oxford, Cambridge o d'altres centres, o per part de les grans editores angleses i americanes, va unida al nom de James Casey.

El passat any 2003, commemoràvem els 50 anys de la publicació del treball de Watson i Crick sobre l'estructura de l'ADN, molècula on es conté la informació que configura els éssers vius, inclòs l'home. Des d'aleshores el

coneixement de les molècules i els processos químics i físics que sustenten la vida ha crescut de forma exponencial. El treball de milers d'investigadors, ha anat construint l'esplèndid edifici del coneixement bioquímic. En aquesta trajectòria però hi ha fites importants, com a conseqüència d'aportacions singulars fruit d'idees i d'innovacions de científics especialment destacats.

Aquest és el cas del nostre nou doctor "honoris causa", el professor Kurt Wüthrich. La seua ha estat una trajectòria científica dilatada que podríem dir culmina amb la concessió del Premi Nobel de Química en l'any 2002 per les seues aportacions al coneixement de les biomolècules utilitzant tècniques de Ressonància Magnètica Nuclear. Les seues publicacions científiques es compten per centenars tant pel que fa a articles com llibres en l'àrea de Biofísica Estructural, i pertany a nombroses acadèmies i societats científiques. Ha estat guardonat amb premis i distincions per Universitats, societats científiques i organitzacions internacionals, i col·labora amb empreses farmacèutiques i de Bioinformàtica.

Els nostres investigadors de l'àrea son ben coneixedors de les nombroses aportacions del doctor Wüthrich, especialment en el marc dels desenvolupaments de la Ressonància Magnètica Nuclear. Seria molt llarg descriure-les una per una. Diré però, per exemple, que és l'autor de la determinació de la primera estructura tridimensional d'una proteïna globular en dissolució, de l'estudi detallat del primer complex en dissolució entre un fragment de ADN i una proteïna, inclòs el paper

que l'aigua juga tan a nivell estàtic com dinàmic; l'elucidació de la primera i fins aleshores única estructura d'un prió, d'elevat impacte social pels problemes alimentaris relacionats amb la malaltia de les “vaques boges”; el desenvolupament de l'espectroscòpia de relaxació transversal optimitzada que ha permès expandir les fronteres de la RMN a grandàries moleculars inimaginables fa uns anys, i tantes d'altres en aquest camp fronterer de la Ciència, l'estudi estructural en dissolució de biomacromolècules, on el professor Wüthrich treballa, els reptes i els objectius del qual es veuen ampliats any rere any pel treball dels seus grups d'investigació.

En el professor Wüthrich s'expressa un esperit competitiu i tenaç que li ha permès estar sempre en l'avantguarda de la investigació més avançada i per consegüent assumir reptes i objectius cada vegada més ambiciosos. A més de la seua vigorosa i important evolució investigadora, la seua progressió docent també ha sigut i és destacada, des de les seues classes com a professor d'escola superior, equivalent a institut, tant de ciències naturals com de gimnàstica -l'esport i l'esperit esportiu sempre estan en la seua forma de ser-, fins a la seua posició com a professor de l'Institut Tecnològic (ETH) de Zürich des de 1969. A més a més ha impartit classes en nombroses i prestigioses universitats europees, nord-americanes, índies i japoneses. En l'actualitat, exerceix la docència i desenvolupa les seues investigacions en dues de les més prestigioses institucions mundials científiques l'esmentat ETH de Zürich i la Scripps Clinics en Sant Dídac (USA).

Kurt Wüthrich és a més a més una persona preocupada per la divulgació de la Ciència i per la llibertat en el seu desenvolupament i per la llibertat dels científics. Citaria com exemple com des de la seua condició de secretari de la IUPAB en 1978 i membre del Comitè General del “International Council of Scientific Unions” (ICSU) treballà per la lliure mobilitat dels científics.

En el seu laboratori de l'ETH de Zürich, el professor Wüthrich ha acollit des de l'any 1985, precisament quan comencen a produir-se les seues majors aportacions al desenvolupament de la RMN per a la determinació de l'estructura tridimensional de macromolècules biològiques en dissolució, a postdoctorals valencians. Aquesta presència ha quedat reflectida en contribucions científiques relacionades amb l'anàlisi a nivell atòmic de la interacció molecular entre fragments de ADN i fàrmacs anticancerígens d'important rellevància. A més a més el professor Wüthrich ha estat visitant en el nostre Departament de Química Física en 1987.

La Universitat de València, l'antic i vigorós Estudi General investeix avui dos doctors “honoris causa” en els quals concorren mèrits intel·lectuals científics i humans, però a més aquesta investidura és un reconeixement de l'atenció de tots dos als investigadors de la nostra universitat per als quals han estat mestres i amb els que sempre han acceptat col·laborar. L'Humanisme, la història d'una banda i la Ciència molecular més moderna de l'altra, s'han conjugat en l'acte d'avui, com